

„Istarska Rijec“

za svakog četvrtka... Istarska Rijec... 20/1, Telefon: 11-57.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

„Stogom rastu male stvari, a nestoga sve pokvari.“ — Narodna poslovica.

Oglasi stoje 8 lira

za svaki centimetar visine u širini jednog stupca... Nepranirana se pisma ne prima, a rukopisi se ne vraćaju.

Važna ustanova

U evropskom javnom životu i u uređenju međunarodnih odnosa na miran i pravedan način... Medjunarodna Unija drustava za Društvo Naroda...

Kad se imalo ustanoviti Društvo Naroda bilo je mnogo protivnika ustanovenju... Pristae i zagovornice Društva Naroda udružili su se u posebna društva...

U Uniji je udruženo 45 drustava iz 35 država... Tajništvo Unije u Bruxellesu (Brikslju) je u dodirima s drustvima u pojedinim državama...

Glavni pozitivni rad Unije sastoji se u postojanim komisijama za pravna i politicka pitanja... Glavni negativni rad Unije sastoji se u postojanim komisijama za pravna i politicka pitanja...

Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova...

Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova...

Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova...

Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova...

Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova... Unija sa svojim komisijama nije oficijalna ustanova...

koji su na štetu njemačkoj manjini u Italiji... Talijanski delegat Villari stajao je na stanovištu, da je to pitanje unutarnja stvar Italije...

Talijanski delegat Villari stajao je na stanovištu, da je to pitanje unutarnja stvar Italije... Talijanski delegat Villari stajao je na stanovištu, da je to pitanje unutarnja stvar Italije...

Politički pregled

ITALIJA.

Djelovanje parlamenta.

Cijele prošle sedmice je zasjedala poslanička skupština... Najvažniji izvještaji bili su od državnog podtajnika za korporacije i ministra financija...

Ekspozice ministra financija.

U četvrtak je ministar financija on conte Volpi dao svoj izvještaj... Govorio je o teškom položaju ministarstva financija u svim državama...

Italija je navezana na uvoz iz inozemstva... Italija je navezana na uvoz iz inozemstva... Italija je navezana na uvoz iz inozemstva...

Odredio sam da samo Banca d'Italia može izdavati novčanice... Odredio sam da samo Banca d'Italia može izdavati novčanice... Odredio sam da samo Banca d'Italia može izdavati novčanice...

Parlament je dovršio svoje zasjedanje u subotu... Parlament je dovršio svoje zasjedanje u subotu... Parlament je dovršio svoje zasjedanje u subotu...

Sjednica senata. Naše škole.

U subotu se na sjednici senata raspravljalo o proračunu ministarstva prosvjete... U subotu se na sjednici senata raspravljalo o proračunu ministarstva prosvjete...

da se o pitanju njemačke manjine stvore zaključni tekari u narednom zasjedanju u oktobru... Novine javljaju da je jugoslavenski delegat dr. Brovec govorio o položaju slavenske manjine u Italiji...

Novine javljaju da je jugoslavenski delegat dr. Brovec govorio o položaju slavenske manjine u Italiji... Novine javljaju da je jugoslavenski delegat dr. Brovec govorio o položaju slavenske manjine u Italiji...

U mi pozorno pratimo raspravljanje Unije drustava za Društvo Naroda... U mi pozorno pratimo raspravljanje Unije drustava za Društvo Naroda...

za učvršćivanje talijanstva u Poadriju i Julijskoj Krajini nalazi u najljepšem razvoju... Konačno se u raspravi ministar potužio, da visokoškolska pouka preživljava krizu...

Konačno se u raspravi ministar potužio, da visokoškolska pouka preživljava krizu... Konačno se u raspravi ministar potužio, da visokoškolska pouka preživljava krizu...

Odgovor III. internacionali.

Treća komunistička internacionala u Moskvi izdala je manifest... Treća komunistička internacionala u Moskvi izdala je manifest... Treća komunistička internacionala u Moskvi izdala je manifest...

Ujedinjen sav talijanski narod, koji napreduje... Ujedinjen sav talijanski narod, koji napreduje... Ujedinjen sav talijanski narod, koji napreduje...

Odboren glas Rossinija.

Konferenca rada u Zenevi je odobrila mandat on. Rossinija kao zastupnika talijanskog fašističkog radništva... Konferenca rada u Zenevi je odobrila mandat on. Rossinija kao zastupnika talijanskog fašističkog radništva...

Djelovanje posebnog tribunala.

Danas se vrši pred posebnim tribunalom rasprava protiv Gino Lucetti atentatoru na načelnika vlade... Danas se vrši pred posebnim tribunalom rasprava protiv Gino Lucetti atentatoru na načelnika vlade...

godina i 7 mjeseca zatvora, na novčanu globu od 1500 lira, na 3 godine posebnog nadzora i isključenje iz svih javnih služba za cijeli život.

JUGOSLAVIJA.

Jugoslavenski-albanski spor.

«Giornale d'Italia» javio je, da je u Tirani, glavnom gradu Albanije, bio uhapšen dragoman (tumač) jugoslavenskog poslanstva Djuraškovića... Budući da se ovo dogodilo baš u vrijeme, kad se je imao riješiti mirnim putem spor između Jugoslavije i Italije...

ENGLJESKA.

Englesko-egipatski spor.

Danas su sportovi na dnevnom redu. A engleska vlada baš u zadnje vrijeme pokazuje neku oštriju političku djelatnost... Engleska vlada baš u zadnje vrijeme pokazuje neku oštriju političku djelatnost...

RUMUNIJA.

Demisija rumunjske vlade

Vlada generala Avarescu je morala predati demisiju. Mislio se da će obrazovati vladu vođa liberala Bratianu ali Bratianu je savjetovao kruni, nek vladu obrazuje njegov surjak knez Barbu Stirbei... Vlada generala Avarescu je morala predati demisiju...

BUGARSKA.

Izbori u Bugarskoj

Pretprošle nedjelje vršili su se izbori u Bugarskoj. Vladin blok Demokratski Zgovor je od 274 poslanika dobio 173. Izbori su protekli dosta mirno, što već davno nije bilo tako u Bugarskoj... Pretprošle nedjelje vršili su se izbori u Bugarskoj...

DOPISI

IZ RIJEKE.

Dva silna slučaja: jedan u Milanu, drugi u Napulju. — Quo vadis, čovječanstvo? — Lakovjerne ženice. — One tri.

Bilo je negdje oko ponoći, kad se neka djevojka vratila kući. Otac, nekakav znanik, čekao ju je kod kuće sam — i ljutio se u sebi, što je toliko izostala. Noć ima svoju moć, osobito u ovom pokvarenom vremenu, gdje je mlada i lijepa djevojka izložena neprestanim opasnostima. Povjerite li meni — kazao je neki mudrac — najzvršću tvrdjivu, ja ću vam je mnogo lakše obraniti nego li najnežniju djevojku. Možda i nije baš sve tako, ali bilo ovako ili onako — napast je prokleta, vražja.

Čvako od prilike razmišljao je o tome onaj samotni otac one noći, i što je više mislio, to se u sebi sve više grizao. Kad se malo iza ponoći kćerka napokon vratila, očitja joj svega i prijavila. Ona se branila, veliči da je bila u prijateljskoj kući, da su je poveli sa sobom na neku zabavicu i sve tako. No on ni čuti, već se još grublje zgrnu na nju, i grdno je ispovra i opomenu, da je ovo njezina kuća i njezina druga, i da je on njezin otac, tako da ona ima njega da sluša i nikoga drugoga.

Otac je nato otišao na počinak i već ga je bio počeo san da hvata, kadli ga najednom prubudi nekakav mukli štropt. Skoči s kreveta, pogleda kroz otvoren prozor i vidi kako se dolje na pločniku pružilo nekakvo tijelo... Kao izvan sebe zaletio se u kćerinu sobu: Prazna! Uхвати se za glavu, potrčnu niza stube na ulicu i na svoje užasno zaprepaštenje prepozna u onom tijelu na pločniku — svoju mrtvu kćerku.

Ovo se nije dogodilo na Rijeci, nego u Milanu. I za čudo, iste one noći dogodilo se nešto sasvim slično i u Napulju. Kći došla kasno kući, otac je izgrdio, ona sjela za stół, napisala nekakvo tužno pismo svojoj pokojnoj majci, pa otvorila prozor i kao ona u Milanu bacila se na hodnik. Nije ostala na mjestu mrtva, ali teško da prebodi.

I u nas na Rijeci bilo je već slučajeva, gdje su sin ili kći pokušali, da sebi uzmu život samo zato, što im je otac bio malo prestrog. Ko je to krivac? Neću ču da branim očinski auktoritet. Za nj govori četvrtja zapovijed Božja, a morala bi da govori i — pamet. Ne ču da branim ni strogost, na kojoj više puta počiva auktoritet kao i volja samovoljnih tirana na bajunetama. Ima izmedju strogosti i strogosti razlike. Ima ih, koji ne bi svojoj djeci, a još manje svojim počinjenicima, rekli nikad nijedne riječi ni mile riječi, već se za svaku malenkost na njihov izdiraju, oporo, surovo, grubo. Govorite s njima, i oni će vam se na dugo i široko hvaliti, kako su oni zasla, strogost i kako svi pred njima strepe. Medjutim to nije nikakva strogost, već puka, sasvim obična grubljanshina i surovost, koja ne može da nosi blagoslova.

Ali život je težak, osobito u današnje dane, a to je ono, što bi gospodin otečjal, pa u prvom redu da uvažje. Otac otečjal, pa bila ona ma i koliko malena, na stotinu je mlika, da kraj s kraja, čovjek se lomi, klni, ubija, pa nije ni čudo, što je rijetko kada dobre volje. Unatoč svemu, on radi ustrajno i neumorno, to više što ga na rad potiče ljubav prema djeci svojoj. Ali taj čovjek, taj otac čita, i novine, dolazi i u društva, gdje se iz dana u dan pričaju sablaznjive stvari, što ih počinjaju razni mladi ljudi, osobito izvjesne gospodice, koje s neizmernom lakomilenošću bacaju pod noge svoj stid i obraz, pa nije čudo, što mu se kadgod izmakne i koja oštija. To bi mlade gospodice morale da uvažje, no ne ču da se otac, već ču da radije kroz prozor pa u smrt, da pokažu, kako im je dodijao otac sa svojim opomenama i ukorima.

Razumije se, da ču u takovom slučaju svaki otac požaliti, što je možda malo odviše digao glas i da ču ne sminovlja ni kćerina svojevolejna smrt tišiti svoje dok bude živ. No, a što ču sada stitio otac? Hoće li prema svojoj nevjernoj djeci biti i unaprijed strog i to bez obzira na ovakove neugodne posljedice, ili ču od straha, da mu jednog dana sin ili kći ne skoče preko prozora puštati ih da pomalo idu po vragu.

Težak problem, pred kojim mora čovjek da stane i da se zabrinuto upita: — Quo vadis, čovječanstvo? — Svakako, da se još jedanput rodim, htio bih da ugledam svijetlo u kakvom selu i da ondje živim, daleko od ovakvih pitanja, koja niču samo ondje, gdje je čovječanstvo bolesno i izrodjeno.

Da predjemo na drugo i da se još jednom pitamo:

Kad ču se neki ljudi da opamete? Na Rijeci ima naime dosta žena, kojima su muževi vani u svijetu. To znadu razni prefriganaci, pa hoće da se time okoriste. Tako se je i ovih dana jedan takav prefriganac prikazao nekoj dobroj ženci i izručivši joj silne pozdrave od strane muža donio joj je i još jednu dobru vijest: ima za nju nekakav paket, ali treba platiti 80 lira carina, a on slučajno toliko novca kod sebe nema. Dobra se ženica sva uzvrpoljila i nije znala, kako bi prefriganac zahvalila i na pozdravima i na paketu, što ču da dobili. Odmah mu izbroji 80 lira i dobrih ga je Bogom kumila, neka ne zamjeri čna tolikom disturbe i hvala semo i hvala

tamo, dok nije prefriganac s novcem polako otišao i nikada se više vratio.

U svijetu se miješa. Miješa se u Kini, u Japanu, u Rusiji, u Engleskoj, u Egiptu i tako redom. Sve su te zemlje, hvata Bogu, daleko od nas pa nam od njihova miješanja ne prijeti nikakva izravna opasnost. To što se tamo zbiva tiče nas se samo neizravno: često se naime događia da prigodom tako jakih svjetskih konflikata tri ponesho i tranzitna trgovina, pa nije isključeno, da ova momentana praznina u našoj luci potječe baš otuda. Ali Rijeka je peturlila i drugih kriza, pa ču i ovu.

One tri:
Jednog dana došla su pred prijestolje Božje tri čovjeka.

— Što želite dobri ljudi? — upita ih Gospod.

Prvi uze da se tuži:

— Umrila mi je žena, tužna moja kuća i dječak Pomozi Gospode!

— Ne boj se, sinko! Vrati se kući i hači češ svoju ženu živu. A koji jadi muže tebi, sinko? — upita Bcg drugoga.

— Sin mi umire, jedina moja nada i odmjena u starosti. Pomozi, Gospode!

— Tvoj će sin živjeti, i bit će vam svima dobro. A što je tebi, sinko? — obrati se Gospod k trećemu.

— Ja imam, Gospodine Bože, blizu mora jednu velu vilu i jednu lepu bitugu punu svega i svacesa. Ma ču ču, kada ne morem do solda, zac je sezona jako slaba, i fureshi ni i ni.

— Vrlo mi je žao, reče Gopod, ali u tome ti ni ja pomoći ne mogu...

— Druga: Na sudu bila nekakva rasprava. Najednom okrene se sudac k svjedoku pa ču mu:

— Recite vi meni jeste li vi baš sigurni, da je onaj čovjek tamo ukrao onome drugome konja?

— Siguran sam gospodine suče, jer sam video ovim mojim rođenim očima, kada ga je odveo, ali onaj njegov advokat tako me je spleo i smeo, da već ne znam, nisam li ga možda ja ukrao.

— Posljednja: — Ma — najzada, recite malo vi mane, Francele, ca je to delo a ca kapital?

— Francele odgovori:
— Ako vi nekome posudite sto lira, to je kapital, a sva ona mlika i sav onaj trud, što čete ga potrošiti, da svoj novac natrag dobijete — to je pak delo.

Rokac.

IZ OPATIJE
Ugledni gosti

Prošle subote stigao je u Opatiju ministar financija, g. Volpi. Pred negdašnjim hotelom Stefanija dočekao ga je posebnim Odhor, uz razne mlike korporacije. Mjesto se je za tu prijetku okitilo zastavama, da iskaže počast velikom čovjeku, koji je u razmjerno kratko vrijeme ovako visoko digao liru i mnogo pridonio, da su već dosada mnogim stvarima pale cijena.

U veče bio je u «Kvarneru» njemu u počast velik banket sa mnogo uzvanika. Banket je zaključen s vrlo animiranim plesom.

Dan prije došli su k nama u pohode novinari iz Mađarske. U svemu bilohi li oko trideset. Izravne koristi nema mjesto od njih nikakve, ali buduci da su obćelali, te ču u svojim listovima činiti veliku reklamu za ovo naše more, razumije se, da se i njih počastilo i verumtom i raznim drugim gljkonjama.

Ima dakle opravdane nade, da će se narednih ljetnih mjesaca spustiti u Opatiju gotovo čitava Mađarska te tako donekle popuniti prazninu, što se ove godine osjeća u prometu strannaca.

IZ ŠTINJANA

Ne penjite se na električne stupove! — Vrijeme

Na stupovima, na kojima su sprovedene žice sa električnim tokom stoje natpisi samo u talijanskom jeziku, da je opasno za život penjati se na stup. Takovi stupovi idu i iz Pule u Štinjan, koje je bila postavlila Austrija za avionsku stanicu. Ovih je dana skoro platilo životom jedan naš dečko Pijo Jurišić. Bio je u sumi iza Monumenta. Na jednom stupu opazio je ptičije gnijezdo. Popeo se je na stup, da vidi što je u gnijezdu. Kako je pružio ruku, dirnuo je žicu. Jaka električna struja silno ga je potresla, ostao je kao okamenjen i pao je kao mrtav na zemlju. Kako je teško pao, dobio je veće ozlijede i obležao bez svijesti. Nekoji bližnji mornari su opazili ovu nesreću, odnesli ga na more, a odatle ga odveli u Pulu u bolnicu.

Ovim putem upozorujemo naše ljude, a naročito mladež, da se pod žicu glavu ne penju na električne stupove. Naši se Štinjanci dobro sjećaju ružne smrti onoga Kranjca iz Cicarije, koji je izgorio na žici.

Ove godine imamo prilično mlike, pa ne bi bilo slabo, da ne bi došle druge, nevolje. Veselihi smo se ljetnoj pšenici i ljetnom broju starića, ali ču došao silni vijetor, pa polomio i povalio pšenicu. Nikad ne smije da prodje sve glatko. Nešto slaboga mora da dodje, jer himo se valjda previse razoholili i razbijesnili. A sada tome povoda nema, jer se svuda osjeća prilican nedostatak. Bit će da nismo sami, pa nas i to tješji. Ulažeemo sve svoje sile bilo u naša polja, da što iz njih izvadimo, bilo da radimo u Puli, da izvučemo koju liru. Naša je sudbina da se mučimo i mukom zastužimo koru kruha.

IZ VOLOSKOGA

† Inocent Stanger

Umrno je u utork, 31. pr. mjeseca, u višestoljnoj starosti — u 85. godini. Bio je brat bivšeg našeg narodnog poslanika i vrlo zaslužnog načelnika g. dra Andrije Stranega. Čovjek od posla, okretan, savjestan i tučan uživao je u našoj općini vrlo lijep ugled to više, što je u našem narodnom pokretu bio uvijek među prvim redovima; kao prvi uov narodnog poštenja i čeljičnog rodoljublja. Vrijedno je napomenuti i to da je on prije 40 od prilike godina prvij izvjesio na svojoj prednjači hrvatsku trobojnicu, te je zbog toga sa austrijskim vlastima imao dosta okapanja.

Kakva mu bila zemlja, a čestitaj porodici naše iskreno saučesće.

IZ VRHA.

Naše gospodarstvo.

Primam u ruke pero, da vam napišem svojom seljakom, teškom rukom par crta. Mi smo ovuda, hvata Bogu, dosti zdravije i duševno. Zdravo nam je i srce, predma ono puno trpi. No, kada nam je pamet zdrava i ruke jake, sve ču poči dobro. A delati moramo, to se zna, svaki dan, od zore do mraka. Ali to je nama veselje, samo da budemo vidili i želi plod našeg truda i pta. Nego, najveći dio našega rada ide za plaćila.

U zadnje vrijeme imali smo par slabih dana; ali nama ovdje na hribu (humu) ne škodi toliko ni bura ni mrzica (slana), kako to škodi doli oko Buzeta. Zato kod nas smo sigurniji i za vimo, za žito, ostali sigurniji glede voća. Mi se zato ovuda osobito bavimo vinogradarstvom i voćarstvom. Neki od nas zasluže po par jabuka, trešanja i šljiva. Mi smo ove godine na primjer prodavali trešanja u Buzetu na dan berme, 8 maja po liru. Kasnije smo ih prodavali po tri, po dvije, a sada po jednu liru. Malenkost, ali ipak bolje je imati nešto nego ništa. Mi čemo odsad dalje saditi voćke i više se baviti voćarstvom. Voće je drago, draže od groždja; a kakva li je mlika i trošak u vinogradima! — Seljak.

IZ SV. LOVREČA PAZENATIČKOG.

Crkvene stvari. — Tuča.

Mislim da vam ne ču biti žao što vam pišem. Nisam vam se javljao već tri mjeseca, pa ne mogu a da vam ne javim naše novosti i pritužbe.

Više smo se puta pritužili na našeg g. župnika Josipa Tonkovića. I nama je teško, ali primamo utisak, da nas kao crkvinu cijple. Sam je našem nezadovoljstvu dosta kriv. Više puta se desi, da ljudi dodju na ispovjed, a on ih otpravi kući, jer da nema vremena sve ispovjedati. Dodje u crkvu oko 6 sati ujutro, ispovjedi oko dvadesetak ljudi, pa kad da bi se puno zabavio, reče mladima, nek idite slobodno doma. Tako mnogi naši ljudi neće ni da dodju više pred njega na ispovjed, već čekaju da dodje g. Tomo Banko, župnik iz Ivana od Sterne. Mi se držimo one «Bogu božje, a caru carevo», pa dajemo župniku sve što mu pripada. Ako hoćemo da nam mrtvaca otpravim na groblje, moramo mu platiti 50 lira, pa makar ne imali ni kuće ni kućstila. A uvijek se sjecam našeg starog župnika Zgrablića, rodom iz Zgrablića. Bio je čovjek na svom mjestu.

Iz selu Heraki su neki niskoristi sabrali 200 lira pa su učinili jednu salu pred kućom Martina Heraka. Mislili su da ču odje svake nedjelje plesati pa dolaziti mladići iz svih sela, da im nose lirice. Jedne nedjelje su poteli plesati, ali karabinjeri nisu im dozvolili, jer nisu imali dozvole i još su im se rugali, da su bedasti da ovdje plešu. I svi su se odalčili iz te «sale». Sto su se oni domislili, da pred vratima pod vedrim nebom plešu i da za tri plesa uzimju po jednu liru. A i dvojke imaju malo pameti. Postale su moderne. Ne nose više bijebeće opletene od gotuna, već ako dobiju koju liru od prodanih jaja, kupe si fine bičve, koje se brze poderu. Svi hoće da se nose kao građani po gospodski.

U nedjelju dne 22. ovog mjeseca je tuča uništila groždje. Počela je padati oko 11 sati prije ponoći i svršila oko 1 sata popodne. Tuča je uništila i pšenicu. Na lozama nije ostalo ni jednog grozda. Postradao je Dračevac, Fuškulin i Gradina, od Predanih do sela Begi i oko Sv. Lovreča. Prodajanske godine nam je uništila vinograde peronosera, ljetnske godine tuča. Tri godine nismo prodali ni kapljine vina, osobito selo Medvidici i Susnjaci.

I ovdje je objavljeno da se možemo slikači kod Ernesta Rovica u Sv. Lovreču, ako hoćemo da si nabavimo litnu iskaznicu, koju trebamo, kad idemo izvan granica svoje općine.

Pred više mjeseca došao je k nama ljecnik, rodoin iz Rovinja. Sad imamo novog podestata po imenu Giorgio Apollonio.

IZ LUBENGA NA OTOKU GRESU.

Ljetina. — Ples.

Iz našega sela nikada u našoj miloj novini nema glasa. Kao ni drugima ne cvatni nama ruže. Predviđeva se vrlo slaba ljetina. Radi suše nismo mogli posijati kukuruz a iz tog razloga je i pšenica vrlo slaba. Groždje je slabo barelo i bit će malina. Evo to su naše najjače nevolje, koje nas tlače uz druge poteškoće današnjeg istara.

Mi nemamo svoga svećenika. Dolazi i misliti svake nedjelje svećenik iz Vait. Obično svrši misa iza podne, čemu ni bilij naučen. On strogo pada na moral, pa deži, pa je zabranio djevojkama da idu ples, gdje se pleše po domaću i po moćnu. Naše djevojke ne plešu modernih i sova. Nose se po domaće, a vole da posjećuju onako po starinsku. Mladici nam naravno najmiliji ovaj župnikov savjet, pa ču očekuju, da li će djevojke kao one u V. tumu poslušati riječi svećenikove ili ču čući još koji put zavrtiti, ali ču čući, da je malo koga volja skakati, ali izvanrednim slučajevima ipak ne ču čući: one odoljeti. Zdravo! — Jedan mladić.

IZ ZAGREBA.

Kad je govor o današnjem Zagrebu, i vjek ne može da mimoiđe neke stvari. Ta pozna grad znade, koliko je života vezano u gradu uz Sport. Sportski uspjesi odustvajaju masu, ulijevaju joj neki ponos. obratno sportski porazi djeluju u gradu, kao nesreća — sramota, žalost kao za kakvom izgubljenom hitkom na bojnoin polju. U Budimpešti je pred neko mjeseca jedna vladala opća narodna žalost, što su taj dan Mađari u Beču doživjeli neuspjeh u nogometu, i to tim više što se tome nisu nadali.

Prije nekoliko dana vratili su se zagrebački nogometaši iz Sofije gdje su potukli Bugare, a prije toga u Bukareštu Rumunje i tako osvili za godinu dana zlatni pehar kraja Aleksandra. Masa je te igrače dočekala takvim oduševljenjem, kakvo je Zagreb rijetko kada iskazuje. Na kolodvoru prisustvuju dočeku ugledne ličnosti, glazba svira i drže se govori. Velika masa od nekoliko hiljada ljudi dočekuje pred kolodvorom, prvi špalir, a najvratniji dio iza igrače i na ramenima nose ih ulicama. Iza toga banket, opet pozdravi, govori, nazdravice itd. Nekoliko se je dana o tom govorilo i pisalo.

Zagreb je prije nekoliko dana imao neobične goste športaše iz Indije, a ovaj tjeđan šeću po Zrinjevcu nogometaši iz Egipta, medju njima nekoliko crnaca, koji pobuhuju zanimanje bojom kože. Inace se piše i raspravlja i u Zagrebu mnogo o smionome 25godišnjem Lindbergu, Svedjanjanu, koji je kao američanski avijatač preletio sam u svojem aeroplanu put iz Amerike u Pariz za nešto više od 30 sati, a da su u to vrijeme nije nigdje nastavio. Uz to su Jugoslaveni ponosni i na svoje avijatače Sondermajera i Bajdaka, koji su preletili prije malo vremena naroran put od 15.000 km iz Pariza u Bombaju (Indija) i natrag u Zemun. Medju prvima, koji im čestitao kod dolaska, bio je talijanski poslanik u Beogradu general g. Brodero.

Nedavno je u Beogradu proslavio svoj dvostruki jubilej: 70-godišnjicu života i 50-godina književnog rada, jedan od prvih jugoslavenkih književnika g. Ivo Vojnović. Vojnović u Dubrovniku. Osim porodice Mažuranića, izgleda, da nije niti jedna druga porodica dala našoj književnosti i kulturi toliko vrijednih članova, kao što je u slučaju kod porodice Vojnovića. Kost Vojnović, otac našeg pjesnika, spada u red prvih ljudi, koji su u prošleme vijeku preporodili Dalmaciju i dizali njezin narodni duh. Pjesnikov brat, publicista dr. Ljubo Vojnović istakao se je kao pisac povijesti grada Dubrovnika, a njegova sestra Gjena Vojnović, udata za poznatog Franca Charlesa Loiseau, prijatelj Jugoslavijena, znamenita je kao spisateljica i u našoj i u francuskoj književnosti.

Ivo Vojnović je u ovih 50 godina svojega rada napisao mnoga djela, po kojima je poznat i izvan svoje domovine. Dobro je poznat i kod talijanske inteligentne publike. Kao djela trajne vrijednosti ostao ču za sve Jugoslavene Vojnovićeva «Dubrovačka trilogija» i «Smrti Majke Jugovića». U djelu «Dubrovačka trilogija», koje je pisanje mnogih njegovo najveće djelo, najbolje u našoj dramskoj literaturi, opisuje Vojnović propast negda slavne dubrovačke republike, kojoj je Napoleon 1807. zadao smrtni udarac. S francuskim dolazkom ulazi u Dubrovnik novi duh, koji i iz francuske revolucije preplavljuje čitav Evropu. Vlastela, koja je u Dubrovniku vladala, propada, jer je nemoćna da se opre utjecaju novoga vremena. Dubrovačka aristokracija pomalo izumire, a na njezino mjesto dolaze «pučani», građanski stalež.

U «Smrti Majke Jugovića» obraduju Vojnović poznati motiv iz narodne pjesme o bitci na Kosovu. Godine 1913. dođa je tome djelu još «Lazarevo vaskresenje». To je doba iza sretnih srbijanskih pobjeda u balkanskom ratu, kada su svi jugoslaveni veći duhovi izvan Srbije predosjećali, da se narod nalazi pred sudbonosnim događajima, koji će se odigrati u najkraće vrijeme. Vojnović je to isto znao, p. zato i piše god. 1913. «Lazarevo uskrsnuće».

Kao pisac takovih djela, znao je Vojnović mnogo u ondašnjem revolucionarnom ratu protiv Austrije. Za vrijeme rata u tamiču, kada je bio bacan iz tamiču u tamiču. Poznata je ona njegova reč

Pijte kakvo De Jong's

nazivaju «Šcipetari». Dijele se još uvijek u plemena. Medjusobom se često svadjaju. Najveća im je slast osvetiti člana plemena bez razlike koje je vjere. Plemo satinjava više sela, kome je na četu poglavar. Kuće su im zidane, ali primitivne kao u mnogim našim istarskim selima. Domaće životinje drže obično ispod svojih stanova. U hrani su umjereni. Jedu ponajviše mlijeko i mliječne stvari, kapulu, luk i sočivo. Kruh im je kukuruzni. Piju rakiju, ali pijanaca nema mnogo. Zene se kao u Istri od 20-25 godina, a ženski se udaju već od 14. i 15. godine. Zene se ugovorom kao naši Vlasi. Često su otmicne. Narodna su im odijela krasna, bogata u šarolikosti i opremi.

Gospodarske su prilike njihove zemlje primitivne. Nemaju cesta, ni željeznica. Običito je težak promet u gorskim predjelima, kamo se može samo razgom ili pjeske. Imaju vrlo mnogo šuma, poglavito u sjevernom dijelu. Južni je dio više ravnica i tu uspijeva ponajviše kukuruz, manje pšenica i ječam. Njihov je duhan na glas, kao i ulje u Primorju. Najveći se dio naroda bavi stočarstvom i poljodjelstvom: Albanija je vrlo bogata rudama. Sa pametnim gospodarstvom, iako bi se prehranili, a preostalo bi im i za izvoz, osobito, kad bi krajeve oko Skadra (najvećeg albanskog mjesta) i Drača, isušili. Moglo bi uspijevati grožđe, ali ljudi zato nemaju veselja ni smisla.

U najnovije vrijeme nastoji se oko gradnja cesta i željeznica. Otvaraju se škole. U jeziku imaju mnogo romanskih i slavenskih riječi.

Novi zakon javne sigurnosti

NASLOV V.

O strancima.

POGLAVLJE I.

O boravku stranaca u Kraljevini.

Čl. 143. Stranci su dužni da se u roku od tri dana iza svog ulaska u Kraljevinu prikažu sigurnosnoj oblasti mjesta gdje borave, da o sebi daju podatke i da učine izjavu o boravku.

Istu dužnost imaju stranci svaki put, kod promjene svoj boravak iz jedne u drugu opčinu Kraljevine.

Stranci, koji su u Kraljevini samo na prolazu radi zabave, i koji se ne zadržavaju više od dva mjeseca, dužni su samo prvi put da prijave svoj ulazak.

Čl. 144. U izvršnom pravilniku ovog zakona odredit će se slučaj, u kojim strancima ne treba da se osobno prikažu oblastima javne sigurnosti. Dužnost prijave po prednjem članku ostaje na snazi.

Čl. 145. U svakom trenutku može sigurnosna oblast da pozove stranca, da pokaže svoje dokumente i da dađe svoje podatke.

Kad ima razloga da se posumnja u osobnu identitetu, mogu se snimati i tjelesne mjere i znakovi (rilievi segnatelici).

Čl. 146. Tko god u bilo kojoj svrhu namještava kod sebe stranca, mora da u roku od pet dana po namještenju prijavi sigurnosnoj oblasti njegove generalije, na znanjajući, za koji će posao biti stranca upotrebljen.

On je s druge strane dužan da u roku od 24 sata prijavi navedenoj oblasti, kad prestane zaposlenost stranca kod njega i kad stranc odlaži i kuda je namjeren.

Ako je poslodavac kolektivno biće, mora njegov zastupnik da prijavi stranca; ako se radi o pokrajinama ili općinama, mora prijavu da obavi tajnik ili njegov zamjenik.

Čl. 147. Izvršenje naredjenja prijašnjeg članka ne oslobadja pojedine strance od dužnosti da se prikažu i dadu izjavu.

Čl. 148. Tko god u bilo kojeg naslova ustupa strancima vlasništvo ili užitek na nekretninama, koje se nalaze u Kraljevini, pa radi lo u zemljištima ili zgradama, mora da se u roku od 10 dana pismeno javi mjesnoj sigurnosnoj oblasti i da navede točno generalije stranaca i kratki sadržaj posla.

Čl. 149. Bez obzira na ono što je određeno u vojničkim zakonima i pravilnicima može prefekt da zabrani strancima da borave u općinama ili u krajevima, koji su bilo kakvo važni za vojničku obranu države.

Ova se zabrana pripisuje strancima putem mjesne sigurnosne oblasti ili putničarima obično.

Ovo se stranci u odredbenom vrijeme ne pokore zabrani, mogu javnom silom da budu odstranjeni.

Čl. 150. Odredbe ovoga poglavlja ne mogu biti primjenjene na članove kardinalskog zbora i diplomatskog i konzularnog kora. Nepromjenjen ostaje članak 10. zakona od 13. maja 1871. br. 214.

POGLAVLJE II.

O strancima, koje treba izgnati i odstraniti iz Kraljevine.

Čl. 151. Osim u slučajevima, određenim po kaznom zakoniku, stranci osudjeni radi delikta, mogu da budu protjerani iz Kraljevine i sprovedeni do granice.

Zhog javnog reda može ministar unutarnjih djela odrediti da stranc, koji prolazi ili boravi u Kraljevini, bude protjeran i sproveden do granice. Ova se odredba ne može primijeniti na one Talijane, koji nisu talijanski državljani.

Mogu biti izgnani i stranci, koji su prijavljeni zbog prekršaja odredbi u prednjem poglavlju.

Izgon iz razloga javnog reda, predviđen u 2. odlomku ovog članka, proglašit će se odlukom ministra unutarnjih djela u sporazumu s ministrom spoljnih posala i s pravolom načelnika vlade.

Čl. 152. Stranac, izgnan u smisli prednjega članka ne može da se vrati u Kraljevinu, a da nema za to posebne ovlastice od ministra unutarnjih djela.

U slučaju prekršaja kazna je od 2 do 6 mjeseci.

Poslije izdržane kazne stranac je opet izgnan.

Čl. 153. Prefekti u pograničnim pokrajinama, u hitnim slučajevima i izvješćujući o tome ministru, mogu da iz pograničnih općina prisilnom putničom protjeraju strance, o kojima čl. 151. i mogu da odvrata od granice one strance, koji ne znadu dati podatke o sebi ili koji nemaju sredstava.

Iz istih razloga javnog reda mogu prefekti da prisilnom putničom protjeraju strance, koji se nalaze u njihovim pokrajinama.

Stranci s prisilnom putničom moraju da se drže puta njima naznačenog. Ako se odaleče od toga puta, bit će uhapšeni i kažnjeni zatvorom od 1 do 6 mjeseci.

Poslije izdržane kazne bit će sprovedeni do granice.

DAROWI

U počast uspomene pok. Inocenta Stangera daruje obitelj L 100. - u fond «Istarske Rijete» - Mjesto cvijeca na grob svog dobrog strica Inocenta daruje dr. Uliks Stanger L 25. - društvu «Prosveta» za Istru.

Pokojniku vječnaja pamjat, a darovateljima najljepša hvala.

Gospodarske potrepštine, poljodjelsko orudje TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA U TRSTU

ima na skladištu: Sumpor, ventilirani «Treza» i sumpor sa 3% modre galice. Modru galicu njemačku i englesku samo za one, koji su se prije zapisali i najavili svoju potrebu. Škropilice originalne «Vermorell» i «Volpi».

Sumporače ručne i plosnate za na leđa. Sva pojedine dijelove za škropilice te gumene kruglice i cijevi. Transportne vreće za mlijeko od 30 litara.

KOSE MARKE «MERKUR». Prispjela nam je nova partija kosa «Merku» od 55, 60, 65 i 70 cm, koje prodajemo i na debelo, cijele sanduke od 100 komada.

AJDA ZA SJEME. Na skladištu imamo još nekoliko vreća izbrane, čiste francuske ajde, koju razsiijemo na želju željeznicom.

PČELASKE POTREPŠTINE. Gotove A - 2 panje, drvene sipanike na 9 i 10 satnika, zatvorene zdjele za skidanje satnika, mreža za maticu, umjetne satnice iz prirodnog voska, kovinske djelelove za A - 2 panjeve i sve u pčelarstvu potrebno orudje. Na zahtjev šaljemo cijenik.

Umjetna gnojiva, sjemenje, poljodjelsko orudje, klepala za kose, plugove, brane, sipalke za gnojnice, strojeve za čišćenje žita, branje mlijeka itd.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA U TRSTU ul. Torrellianč 19 i ul. Raffineria 7. Telefon 44-39.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI TISKAR: TISKARA «EDINOST» U TRSTU

De Jong's, kakaoni, radi njegove hrabrosti, izvornosti i kakvošti.

JAVNA ZAHVALA.

Svoj rodbini, prijateljima i znancima, koji su našega nezaboravnoga oca, brata, svekra i strica

INOCENTA STANGERA

otpratili do vječnog počinka neka bude ovime izražena naša najdublja zahvala. Posebice zahvaljujemo svim onim plemenitim osobama, koja su našem neprežaljenom pokojniku iskazali bilo kojim načinom svoju ljubav i pažnju i koji su i nama u našoj velikoj nesreći i tuzi bili na ruku i na utjehu. Bog-platio svima, a našem milomu pokojniku dao mir i pokoj!

U VOLOŠKOM, 3. juna 1927.

RASCVLJENA OBITELJ.

PRODAJE SE uz veoma umjerenu cijenu lijepe imanje u blizini kolodvora Matulji-Opatija. Poplitati se kod: Antona Dukić, Radetići 44. Mattuglie.

NOVE GREDE I DASKE prodaje po najpovoljnijim cijenama Matej Bančić - Kršanci p. Zminaj (Giminci), Istra.

KURJE OČI

(kale)

liječi brzo i uspješno mast

Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST

Čuvajte se patvorina!

Mast Rya možete dobiti u svim ljekarnama.

Fotograf Matko Gortan u Pazinu
preporuča se opširne svoje fotografirane radiou
preporuča se opširne svoje fotografirane radiou

NAJBOLJE VRELO!

Kod nakupa ljetne i zimске robe (odjele) svih vrsta: cipela, klobuka, kapa, košulja, kišobrane, kravata, finog šifoa, svih vrsta platna za košulje i odjele, te pokućstva svih vrsta i cijena, obratite se na jedino domaće i najcjeljenije vrelo

M. KOREN & Co. - PAZIN
(Corso pred prošijom)

Succ. ANTONIO CICLITIRA

Ljesna trgovina - Uvoz i izvoz
SKLADIŠTE LIJESA POD ŠKEDNJEM - TRST

E. PECENCO, TRST - VIA MUDA VECCHIA 3

(iza magistralata)

Strojevi za šivanje, vezenje i pletenje
Adler - Neumann - Juncker & Ruh
najbolji za obitelj i obrt.

Bezplatno podučavanje za vezenje. Potrebštine za stroj. Popravci. Uprava motornog pogona.
Stara tračanaka tvrdka, ustanovljena 1889.

Za gostione - hotele
plesne dvorane
za kuću

AUTOMATSKI KLAVIRI!

HARMONIJU - KLAVIRI - PIANINI
prve poznate tvornice
POLLMANN & WEISS - STALLBERGER itd.
PLAĆANJE NA OBROKE

Isposudjuje - zamjenjuje - popravija
Na zahtjev šalje besplatno kataloge.

Stabilimento Pianofortii Ing. R. Rosa - Trieste, Via Mazzini 44/III - Telefon 746

DAJTE PREDNOST

holandeskom kakau

DE JONG'S

radi njegove izvornosti i izvrsne kakvoće.

Zahitjevalite na
:: svrha ::

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Telefon: 3-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:
Gorica, Brežice, Celje, Maribor, Černomelj, Kranj, Ptuj, Logatec, Novomesto, Prevalje, Slovenj-gradec, Rakek, Meškovič, Split, Novi Sad, Sarajevo

CENTRALA u LJUBLJANI
Dionička glavnica i pričuva:
60.000.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uočne knjižice, te ih ukamačuje sa 4 1/2% a uloge na tekuće račune sa 5% netto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postotke po dogovoru. Izvršuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne knjižice (SAFES)

Slaganja je otvorena od 9-12; i od 13-16 sati